

INTERVJU

STANJE, PROBLEMI IN ODGOVORNOST ZA SKRB NAD PODATKI

Naslov projekta: ODPRTI PODATKI - Priprava akcijskega načrta za vzpostavitev sistema odprtega dostopa do podatkov iz javno financiranih raziskav v Sloveniji

Izvajalec: Arhiv družboslovnih podatkov

Vodja projekta: doc. dr. Janez Štebe

Financer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Trajanje: 2010 - 2013

Ljubljana, 17. 3. 2011

V1_2011

Univerza
v Ljubljani Fakulteta
za družbene vede

IZJAVA O STRINJANJU S POGOJI SODELOVANJA

Vaše sodelovanje pri intervjuju je prostovoljno. Intervju bo predvidoma trajal eno uro. Pridobljene podatke bomo uporabili za raziskovalne cilje projekta 'ODPRTI PODATKI' in jih shranili v podatkovnih arhivih, kjer bodo dostopni uporabnikom za druge raziskovalne ali izobraževalne namene. Osebni kontaktni podatki bodo iz tega izključeni in jih bomo uporabili samo za korespondenco v okviru tega projekta. Razen v kolikor izrecno ne želite, vaše ime ne bo navedeno v poročilih in drugih projektnih gradivih v povezavi z izrečenim v okviru intervjuja.

Potrdite, ali izrecno želite, da je vaše ime navedeno v poročilih in drugih gradivih projekta, ki se navezujejo na izrečeno v okviru intervjuja. ☐ DA ☐ NE

Prosim, da s podpisom potrdite, da se strinjate z zgoraj navedenimi pogoji sodelovanja.

Ime in priimek intervjuvanca

Podpis

Datum

Doc. dr. Janez Štebe

Vodja projekta Odprti podatki

Podpis

Datum

Datum: _____

ŠT. INT. _____

Kraj: _____

OSNOVNI PODATKI O INTERVJUJUVANCU

Ime in priimek: _____

Organizacija, ki jo zastopa: _____

Znanstveno področje: _____

Položaj: _____

Izobrazba: _____

Leta dela: _____

Leto rojstva: _____

Opreделите svojo sedanjo ali pričakovano vlogo v zvezi z raziskovalnimi podatki; poimenujte jo tako kot ste navajeni.

Vloge (akterji) (nosilci pravic, dolžnosti, izvajajo naloge...)	Vloge v kateri nastopa	Lastno poimenovanje vloge
Ustvarjalci , raziskovalna enota, raziskovalni inštitut, podatkovni znanstvenik	☐	
Storitve (skrb za podatke, katalogiziranje, opremljanje z metapodatki za uporabo, spravilo, povezovanje, specializirani področni podatkovni arhivi, mednarodni arhivi, digitalni institucionalni ali nacionalni repozitoriji, knjižnice)	☐	
Uporabniki (drugi raziskovalci kot uporabniki, študentje, poučevanje)	☐	
Vodstva in oblikovalci politik (ministrstvo, drugi financerji, vodstva institucij)	☐	

V katerih fazah življenjskega kroga podatkov nastopate ali se povezujete z drugimi; poimenujte jih tako kot ste navajeni.

Faze življenjskega kroga podatkov	Faze v katerih sodeluje	Lastno poimenovanje aktivnosti
Načrtovanje	☐	
Financiranje	☐	
Ustvarjanje (zagotavljanje kakovosti, uporabnosti, evidentiranje nastanka)	☐	
Dodana vrednost (metapodatki, transformacije, čiščenje)	☐	
Izbor, vrednotenje kakovosti, uporabnosti	☐	
Spravilo	☐	
Analiza , objava rezultatov v raziskovalnem poročilu	☐	
Dostop, iskanje (lociranje), ponovna uporaba podatkov drugih	☐	

Faza: USTVARJANJE PODATKOV

Opis stanja nastajanja podatkov, z njimi povezana orodja, postopki in navodila.

(Opis nastanka podatkov in metapodatkov; kakšni podatki, kaj se z njimi dogaja; katera orodja, metapodatki, standardi, postopki so uporabljeni.)

Problemi povezani z drugimi fazami življenjskega kroga (upoštevani ali niso upoštevani) (načrtovanje, kaj se bo zbiralo za kakšen namen; upoštevanje vrednotenja, izbora in zagotavljanje načrtovane kakovosti; upoštevanje zahtev hrambe; razreševanje problemov za zagotavljanje dostopa; vprašaj zakaj)

Odgovornost (lastna in drugih) v zvezi z reševanjem problemov (primeri pomanjkljivosti in razlogi za nereševanje problemov)

(kdo nastopa s kakšnimi dolžnostmi, pravicam, medsebojna pričakovanja in odvisnost nosilcev vlog; pomen politik, vodil, standardov pri opredeljevanju odgovornosti; ovire, sankcije in spodbude, nagrade);

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

(Kdo so favoriti, zgledi, kje so že vzpostavljene za prenos znanja uporabne povezave doma in v tujini; uporaba orodij, dobrih praks in standardov, katerih?)

Zap. Št.	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca

*Sredstva, orodja, vodila

- Orodja (za ustvarjanje, za prikaz in analizo podatkov/ metapodatkov)
- Standardi, dobre prakse, navodila (glede kakovosti, podatkov, metapodatkov, hrambe)
- Politike, strategije, zakonodaja, načrti, projekti

(Opomba za analizo: namen je identificirati nosilce problemov ter nosilce zgledov njihovega reševanja; V nadaljnjih fazah iščemo rešitve na način preučevanja možnosti in pogojev za uveljavljanje zgledov rešitev).

Primeri vprašanj: USTVARJANJE PODATKOV

Opis stanja

Ali imate podatke: Kaj se s podatki zgodi, dogaja;

Kakšne podatke producirate in uporabljate pri svojem delu. (cf. Finsko poročilo)

Lahko pokažete konkretno datoteko in kako izgleda? Opišite.

Z vidika hrambe: Format (nekateri formati so pokriti, drugi ne). Uvrstite v razred tipa podatkov. Velikost (količina podatkov), kompleksnost.

ali so kakšna pravila glede tega? (poznavanje standardov, postopkov za zagotavljanje kakovosti;

Ugotavljanje podatkovnih potreb skladno z poslanstvom, ciljem projekta (Harnesing...)

Pregled uporabnosti obstoječih podatkov preden zbiraš nove (Harnesing...)

evidentiranje podatkov ob nastanku, dokumentiranje (cf. Parse: spremljajoči podatki o nastanku)

pregledovanje podatkov, kontrola kakovosti ob nastanku

pomen podatkov (izbor, vrednotenje za cilje projekta);

Povezave z objekti (metapodatki, standardi, publikacije)

Problemi

Kateri od problemov, postopkov so pomembni, s kakšnim ciljem (Faze: shranjevanje, ponovna uporaba, objava, načrtovanje)

Pravni vidiki (avtorske pravice, zasebnost, etični vidiki)

Odgovornost, pripravljenost prevzeti vlogo, odvisnost od pogojev (nagrada, sankcij), odgovornost drugih.

Ali je ustvarjanje podatkov ustrezno vrednoteno (sodelovanje kot avtor pri objavi, posebej namenjena sredstva za skrb za podatke?)

Ustrezna kariera za podatkovnega znanstvenika, nagrade;

Ali so upoštevana pravila/zahteve sistema preverjanja kakovosti podatkov ob objavi: sankcija je zavrnjena objava; ali je zagotovljena kakovost ob nastanku

Preverjanje kakovosti ob shranjevanju: zavrnen vstop v sistem hrambe;

Kdo skrbi za zagotavljanje pravnih vidikov (navodila, kdo jih je dolžan priskrbeti; etični kodeksi, etične komisije; skrb za izvajanje navodil).

Povezave z nosilci vlog (uporabnik, skrbnik); fazami

Faza: **DODANA VREDNOST (METAPODATKI, TRANSFORMACIJE, ČIŠČENJE)**

Opis stanja na področju dodane vrednosti podatkov, z njimi povezana orodja, postopki in navodila.

(Opis spreminjanja podatkov in metapodatkov v fazi dodajanja vrednosti; kaj se s podatki in metapodatki dogaja; katera orodja, metapodatki, standardi, postopki so uporabljeni.)

Problemi povezani z drugimi fazami življenjskega kroga (upoštevani ali niso upoštevani)

(Za kakšne namene služijo postopki dodane vrednosti; upoštevanje načrtovane kakovosti; upoštevanje zahtev hrambe, ali je zagotovljena sledljivost postopkov in transformacij; razreševanje problemov za zagotavljanje dostopa, npr. lažja dostopnost, odstranjene ovire zaupnosti ipd.)

Odgovornost (lastna in drugih) v zvezi z reševanjem problemov (primeri pomanjkljivosti in razlogi za nereševanje problemov)

(kdo nastopa s kakšnimi dolžnostmi, pravicam, medsebojna pričakovanja in odvisnost nosilcev vlog; pomen politik, vodil, standardov pri opredeljevanju odgovornosti; ovire, sankcije in spodbude, nagrade);

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

(Kdo so favoriti, zgledi, kje so že vzpostavljene za prenos znanja uporabne povezave doma in v tujini; uporaba orodij, dobrih praks in standardov, katerih?)

Zap. Št.	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca

*Sredstva, orodja, vodila

- Orodja (za ustvarjanje, za prikaz in analizo podatkov/ metapodatkov)
- Standardi, dobre prakse, navodila (glede kakovosti, podatkov, metapodatkov, hrambe)
- Politike, strategije, zakonodaja, načrti, projekti

Primeri vprašanj: DODANA VREDNOST (METAPODATKI, TRANSFORMACIJE, ČIŠČENJE)

Opis stanja

Ali surove podatke obdelate, da jim dodate vrednost?

Vrednotenje, uporabnost: ali so surovi podatki sploh uporabni (zase, za druge) preden jih opremimo, dopolnimo; kakšna znanja in orodja so potrebna za uporabo;

katere dodatne informacije so potrebne (metapodatki, dokumentacija) o nastanku in dodajanju vrednosti;

Ali je možna standardizacija na tem področju, navodila, politike, metapodatki (jih pozna, so pomembne, ovire pri implementaciji)?

Kaj se dogaja s podatki od nastanka do točke spravila z vidika dodane vrednosti?

Problemi

Čemu dodana vrednost koristi? (za namen spravila, iskanja, dokumentiranja, analize)

Odgovornost Pripravljenost prevzeti vlogo, odgovornost, odvisnost od pogojev (nagrada, sankcij), odvisnost od objektov (obstoj načrtov, politik, strategij), odgovornost drugih (vloge, kdo bi lahko prevzel).

Kdo opravlja, sam ali pooblaščen podatkovni center, repozitorij, ali specialist v okviru organizacije; centralni nacionalni digitalni arhiv; Mednarodni centri...

Ali je dodana vrednost nagrajena, izvajalec dobi povrnitev stroškov;

Ali so opredeljene obveznosti glede dodane vrednosti, metapodatkov (na nivoju organizacije, discipline, nacionalno); kdo bi moral opredeliti obveznosti;

Ali je obveznosti potrebno opredeliti za doseganje ciljev – enotna raziskovalna politika?

Identifikacija nosilcev dobrih praks

Kje bi lahko dobil navodila, napotke, usposabljanje za delo na tem področju (področni centri za strokovno svetovanje, kdo je vodilni na tem področju, nastavki dejavnosti);

Faza: **SPRAVILO, DOLGOROČNA RAZPOLOŽLJIVOST PODATKOV**

Opis stanja na področju spraviła podatkov, s skrbjo za podatke povezana orodja, postopki in navodila.

(Opis korakov v fazi spraviła; kaj se s podatki dogaja, kakšne oblike, formati podatkov nastopajo; kje se podatki hranijo; kakšna so znanja glede hrambe; katera orodja, metapodatki, standardi, postopki so uporabljeni – ali imajo načrte hrambe, poznajo OAIS.)

Problemi povezani z drugimi fazami življenjskega kroga (upoštevani ali niso upoštevani)

(Ali je shranjevanje za lastne potrebe ali tudi za potrebe drugih po koncu projekta; Prednosti hrambe na obstoječi lokaciji ali centralizirano po disciplinah; kaj je ciljna vsebina, ki se hrani; ali je opravljeno strokovno vrednotenje pomena podatkov – dolgotrajna vrednost za projekt in za druge, kaj se zgodi s podatki male vrednosti, ali so podatki 'enkratni' ali pa jih z lahkoto reproduciramo; upoštevanje načrtovane kakovosti – ali je zagotovljeno ohranjanje vrednosti podatkov – ali je razpoložljivost podatkov ogrožena zaradi odsotnosti hrambe; ali je v okviru sistema hrambe zagotovljena sledljivost izvora podatkov in postopkov v predhodnih fazah; razreševanje problemov povezave podatkov in metapodatkov, dokumentacije v paketu povezanih gradiv skozi proces hrambe)

Odgovornost (lastna in drugih) v zvezi z reševanjem problemov (primeri pomanjkljivosti in razlogi za nereševanje problemov)

(kdo nastopa s kakšnimi dolžnostmi, pravicam, medsebojna pričakovanja in odvisnost nosilcev vlog – kje bi bilo primerno mesto za odlaganje podatkov; pomen politik, vodil, standardov pri opredeljevanju odgovornosti – ali imamo merila in vrednotenje izpolnjevanja zahtev kakovostne hrambe; ovire, sankcije in spodbude, nagrade – kdo za hrambo plača, kdo skrbi za usposabljanje za hrambo; pravni problemi hrambe – prenos pravic, zaščita podatkov);

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

(Kdo so favoriti, zgledi, kje so že vzpostavljene za prenos znanja uporabne povezave doma in v tujini; uporaba orodij, dobrih praks in standardov, katerih?)

Zap. Št.	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca

Primeri vprašanj: SPRAVILO, DOLGOROČNA RAZPOLOŽLJIVOST PODATKOV

Opis stanja

Ali hranite podatke: Kaj se s podatki zgodi, dogaja;

Ali ima načrt in strategijo skrbi za podatke.

Kje hranijo producenti svoje podatke (v mednarodnem/državnem/institucionalnem repozitoriju/na strežniku znotraj ustanove, kjer delajo/na svojem osebнем računalniku...)?

Kakšna je skrb za podatke: kje, v kakšni obliki (formatu) se hranijo, verzije, načrt ravnanja s podatki

Kakšna je časovna potreba po hranjenju

Z vidika hrambe: Format (nekateri formati so pokriti, drugi ne). Uvrstite v razred tipa podatkov. Velikost (količina podatkov), kompleksnost.

Ali so kakšna pravila glede spravila in dolgotrajne hrambe tega? (poznavanje standardov, postopkov za zagotavljanje kakovosti;

Kakšna orodja uporablja ali načrtuje;

Problemi

Evidentiranje in dokumentiranje spremljajočih podatkov o nastanku pomembni z vidika hrambe?

Pregledovanje podatkov, kontrola kakovosti ob vstopu v sistem hrambe

Pomen podatkov (izbor, vrednotenje za dolgotrajno razpoložljivost);

Nepomembni podatkovni viri: kaj z njimi? Bi tovrstne podatkovne vire dali v depo majhne vrednosti ali zavrgli? V povezavi z vrednotenjem;

Prenos podatkov v druge sisteme, povezani sistemi hrambe

Kaj so prednosti hranjenja podatkov na obstoječi lokaciji (priročnost/varnost/back-up/enostavnost dostopa oz. prilagodljivost uporabe/nizka cena/kapaciteta hranjenja/tisto, kar je na razpolago/deljenje podatkov/samostojnost pri upravljanju oz. nadzoru) in slabosti (omejena kapaciteta/omejena varnost/omejena možnost back-upa/zunanji težko dostopajo do podatkov/predraga cena storitev/ne ustreza potrebam/za back-up je potreben čas/omejena publiciteta)? Načrti za oblikovanje /pridruževanje / uporabo teh storitev?

Uničenje podatkov, primeri ravnanja? Koliko so podatki enkratni oz. se jih da ponovno pridobiti? Koliko dosega prag 'ogroženosti' uničenja;

Kje so med podatkovnimi viri praznine oz. do katerih podatkov ne morete dostopati (pomanjkljivosti kot je npr. obstoj pomembnega podatkovnega vira, ki je ogrožen, nedostopen, slabo dokumentiran...)? Kaj so grožnje shranjevanju: tehnologija, katastrofe, diskontinuiteta?

Kateri od problemov, postopkov so pomembni, s kakšnim ciljem (Faze: vrednotenje, ponovna uporaba za lastne namene, za namene drugih, objava, načrtovanje)

Tehnološki vidiki (orodja, postopki, standardi) - pomen

Uporaba specialnih metapodatkov za shranjevanje, standardi, navodila, ki jih upošteva.

Odgovornost

Kdo je odgovoren? Kaj bi bilo treba narediti?

Kje bi jih lahko objavili oz shranili? (institucionalni repozitorij, svetovni repozitorij, revije, etc.) Kam odlagati – kaj bi bilo primerno mesto...?.

Ali je shranjevanje podatkov ustrezno vrednoteno (posebej namenjena finančna sredstva?)

Ustrezna kariera za podatkovnega skrbnik, usposabljanje; kdo bi lahko za to nalogo usposabljal;

Preverjanje kakovosti ob shranjevanju, ali je opredeljeno, ali je nekdo pooblaščen?

Kdo skrbi za zagotavljanje pravnih vidikov (pravice glede spravila, prenos pravic, obveznosti, nadzor dostopa).

Faza: ISKANJE, DOSTOP (OBJAVA), PONOVDNA UPORABA

Opis stanja na področju objave in dostopa do podatkov, z iskanjem, dostopom in ponovno uporabo povezana orodja, postopki in navodila.

(Opišite komu, pod kakšnimi pogoji, kakšne oblike, formati in verzije podatkov so dostopni - kakšna je praksa glede omejevanja dostopa; kje se podatki hranijo; katera orodja, metapodatki, standardi, postopki so uporabljeni za iskanje in dostop; ali so podatki evidentirani, kako podrobno so opisani v katalogu.)

Problemi povezani z drugimi fazami življenjskega kroga (upoštevani ali niso upoštevani)

(Ali se dostopnost podatkov upošteva in zagotavlja v predhodnih fazah priprave podatkov; ali imajo podatki vrednost za druge (preverjanje objav, raziskovalni potencial za nova odkritja in objave, kombiniranje več podatkovnih virov med sabo); ali se za vrednost za ponovno uporabo vrednoti, kakšen je postopek, merila; ali ima uporabnik možnost oceniti vrednost in uporabnost podatkov; ali ima interes za podatke drugih, za kakšen namen; zagotovljena sledljivost izvora podatkov in postopkov v predhodnih fazah za zagotavljanja uporabnosti podatkov za druge, dostop do metapodatkov, dokumentacije; podatki in publikacije;)

Odgovornost (lastna in drugih) v zvezi z reševanjem problemov (primeri pomanjkljivosti in razlogi za nereševanje problemov)

(kdo nastopa s kakšnimi dolžnostmi, pravicam, medsebojna pričakovanja in odvisnost nosilcev vlog – kje bi bilo primerno mesto za dostop do podatkov; kdo bi lahko opravljal storitve zagotavljanja dostopa (knjižnice), katere funkcije bi moral izpolnjevati; pomen politik, vodil, standardov pri opredeljevanju odgovornosti – ali imamo merila kakovostne podatkovne objave, pozna in podpira strategije in politike za zagotavljanje dostopa; ovire, sankcije – nezmožnost lociranja podatkov, finančne zahteve; in spodbude, nagrade – kaj kot avtor pričakuje, citiranje, zabeležena objava; pravni problemi dostopa, avtorske pravice, etična občutljivost podatkov); pogled na obveznost dostopa do podatkov s strani naročnika (javno financirani projekti, zahteve EU), revije ipd.; kultura izmenjave, pogled glede omejevanja in pogojev dostopa; ali imaš kot interesent za podatke opredeljene pravice glede dostopa; odnos do OECD vodil (kdo in kako zagotoviti izpolnjevanje – nacionalno, ali vidi sebe, druge; samoumevnost ali neizvršljivost); model načrtovanja upravljanja podatkov;)

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

(Kdo so favoriti, zgledi, kje so že vzpostavljene za prenos znanja uporabne povezave doma in v tujini; uporaba orodij, dobrih praks in standardov, katerih?)

Zap. Št.	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca

Primeri vprašanj: ISKANJE, DOSTOP (OBJAVA), PONOVNA UPORABA

Opis stanja

Ali je omogočeno lociranje, dostop in ponovna uporaba podatkov?

Ali omogoča dostop do podatkov. Komu, pod kakšnimi pogoji, kje, v kakšni obliki; Podatki – publikacije (da objaviš v reviji in je zraven še povezava na podatke)

Koliko ljudi uporablja podatke (izbranega raziskovalca)? Jaz/ostali člani projektne skupine/omejeno število zunanjih uporabnikov (do 20)/veliko zunanjih uporabnikov (več kot 20)/drugi – meri pripravljenost, da daš na razpolago drugim/da uporabiš podatke drugih/da iščeš

Orodja in tehnologije za analizo, dostop

Ali predstavljajo oviro z vidika dostopnosti podatkov?

Kje bi jih lahko objavili? (institucionalni repozitorij, svetovni repozitorij, revije, etc.)

Kam odlagati – kaj bi bilo primerno mesto spravila in dostopa...?

Ali ima načrt in strategijo objavljanja podatkov.

Kako hitro se producent/repozitorij/revija odzove na prošnjo za podatke? Ali se sploh odzovejo?

Problemi

Ka so ovire dostopa (npr. nezmožnost lociranja podatkov; avtorske pravice; zasebnost; patent)?

Kateri od problemov, postopkov so pomembni, s kakšnim ciljem (Preizkusiti pomen posamezne faze za dostop: vrednotenje (recenzija, selekcija, zagotovilo znanstvene odličnosti, uporabnosti, ponovna uporaba za lastne namene, za namene drugih, načrtovanje objave...)

Tehnološki vidiki (orodja, postopki, standardi) – pomen za dostop

Odgovornost

Kdo skrbi za zagotavljanje pravnih vidikov (pravice glede spravila, prenos pravic, obveznosti, nadzor dostopa).Povezave z nosilci vlog (uporabnik, skrbnik); fazami

Do katerih podatkov ne morete dostopati zaradi nerazpoložljivosti; kaj so ovire za dostop? Kdo je odgovoren? Kaj bi bilo treba narediti?

Ali je zagotavljanje dostopa nagrajeno/kaznovano (pravice uporabe do objave, konkurenca/ citiranje, priznanje avtorstva.

Ali je obvezno zagotoviti dostop (zahteva naročnika); Ali podpira obveznost zagotavljanja dostopa?

Kakšen pogled imate na obveznost izročanja podatkov – npr. v revijah;

Kultura? Splošna ocena koristi dostopa oz. kulture podatkovne izmenjave. Interdisciplinarne izmenjave (interes, navade)?

Ali so opredeljene pravice, jih uporabnik pozna, glede dostopa.

Pomembno z vidika pravic in dolžnosti; ali so stvari poljubne, določene...; Kakšna pa je dejanska praksa? Kakšen je prag dostopnosti (to je ločen vidik problema, tudi če so podatki shranjeni, so lahko dostopni ožjemu krogu);

Interes, da se citira...

Stališča glede odprtega dostopa (koristi, ali velja za njegovo delo, področje...= , zavedanje nevarnosti uničenja Percipirane ovire glede dostopa do podatkov...?

Koristi in spodbude

Politike (institucionalne, mednarodne, nacionalne) – raziskovalni projekti – podatki: ali se zahteva v okviru kakšnih slovenskih/tujih/mednarodnih projektov, da se poleg poročila shrani v javno dostopnem depozitoriju tudi podatke? Npr. FP7

Odnos imate možnost/želite objavljati/imate koristi?

Ali se vam šteje v dobro pri napredovanju, če objavljate podatke?

Potrebe po ustreznih kadrih, finančnih in drugih sredstvih (Odgovornost):

Ali mislite, da bi za to moral dobiti denar? Koliko?

Javen/plačljiv dostop/kombinacija? (glej DRIVER)

Ali knjižnice/revije vidijo v hranjenju/dostopu do podatkov nišo za svojo dejavnost? V kolikšni meri bi jo izvajale na račun dosedanje?

OECD deklaracijo pozna, se mu zdi izvedljivo, kakšna sredstva, čigava odgovornost (etično, univerze same, financerji...) kdo določiti? Odvisnost od drugih (ocena moči, odzivnosti drugih akterjev na področju): kdo mislite, da mora rešiti problem odprtih podatkov? Sami/država/... Ali mora priti pobuda od spodaj ali od zgoraj?

Pomanjkanje poznavanja ustrezne tehnologije in znanja za njeno uporabo? (problemi, ovire pri dostopu; ali je potrebno poznavanje orodij; ali je treba kaj kompenzirati (npr. z obljubo soobjave...))

Ali je ideja dostopa po OECD samoumevna: kakšne so težave, bariere, pomisleki glede dostopa? Tu gre tudi za vidik izmenjave podatkov z vidika kulture.

Podpora nacionalni ureditvi tega področja? Poznavanje, ocena težav itd., izkušnje (ali je sam odklonil, dostop bil onemogočen)...: kdo računa na free riderje, kje so individualni interesi pretehtali nad skupno koristjo itd.

Faza objavljavanja podatkov (motivacije, ovir; primerjaj pull push) v širšem smislu kultura izmenjave; problem citiranja in povezovanja podatkov in publikacij.

Lastništvo podatkov:

Ali so avtorske pravice, intelektualna lastnina, patenti ipd. ovira za uveljavitev odprtih podatkov? Kako je s problemom zaupnosti podatkov? (meri pripravljenost na objavljavanje z vidika ovir;,) PRAVICE

Katere politike, strategije poznate oz. delujejo kot spodbuda za objavljavanje podatkov?

Vprašanje glede sprejemljivosti različnih politik: ali bi bilo sprejemljivo obvezno predajanje podatkov; Kaj pa model data management planning (DMP),

Zopet glede politik: centralizirano/ distribuirano: Kakšne so izhodiščne predstave, kako bi se lahko to reševalo? Vloga knjižnic, založnikov, medsebojna pričakovanja...?

Ali raziskovalci vidijo knjižnice kot partnerje pri hranjenju in dostopanju do podatkov?

Od odkritja do dostopa

Katera znanja mora imeti uporabnik, da podatke lahko uporablja? Kako morajo biti shranjeni? V kakšnem formatu?

To vprašanje je povezano tudi s profilom podatkov: nekateri podatki so razumljivi sami po sebi, pri drugih rabiš razlago. Običajno potrebuješ za njihovo odpiranje določen program (npr. SPSS). Opremljeni morajo biti z meta podatki.

Faza: IZBOR, VREDNOTENJE KAKOVOSTI, UPORABNOSTI

Pojasnilo: Vrednotenje je vključeno v večino predhodnih faz. Tukaj na enem mestu izpostavimo ta vprašanja z namenom, da preverimo, če smo izpustili kakšen pomemben vidik vrednotenja.

Opis stanja na področju vrednotenja podatkov, povezana orodja, postopki in navodila.

(Opišite pomen podatkov, njihovo enkratnost, uporabnost za lastno uporabo, za ponovno uporabo; katera orodja, metapodatki, standardi, postopki so uporabljeni za vrednotenje; ali je ocena vrednotenja kje označena, vidna.)

Problemi povezani z drugimi fazami življenjskega kroga (upoštevani ali niso upoštevani)

(Ali se vrednotenje podatkov upošteva in zagotavlja v predhodnih fazah priprave podatkov, ali se pri vrednotenju upošteva pomen za druge ; ali se ob objavi)

Odgovornost (lastna in drugih) v zvezi z reševanjem problemov (primeri pomanjkljivosti in razlogi za nereševanje problemov)

(kdo nastopa s kakšnimi dolžnostmi, pravicam, medsebojna pričakovanja in odvisnost nosilcev vlog – kje bi bilo primerno mesto za vrednotenje (ob nastanku, ob shranjevanju, ob dostopu, ob objavi); pomen politik, vodil, standardov – ali imamo merila vrednotenja, ovire, sankcije, finančne zahteve; in spodbude, nagrade – ali se kakovost podatkov izplača, je nagrajena?)

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

(Kdo so favoriti, zgledi, kje so že vzpostavljene za prenos znanja uporabne povezave doma in v tujini; uporaba orodij, dobrih praks in standardov, katerih?)

Zap. Št.	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca

Dodatna vprašanja: IZBOR, VREDNOTENJE KAKOVOSTI, UPORABNOSTI

Opis stanja

Ali se podatki ločijo na bolj pomembne in manj pomembne;

Kako lahko jih reproduciramo, če se uničijo, izgubijo? (Ali imate opredeljene postopke za vrednotenje podatkov ob nastanku, ob sprejemu v hrambo, ob dajanju v dostop; Kakšni so postopki, kriteriji (recenziranje, ocenjevanje na podlagi česa?)

Kaj se dogaja s podatki od nastanka do točke spravila z vidika dodane vrednosti, ali podatki pridobivajo na vrednosti?

Ali so podatki dragoceni? (ponovljivi ali ne itd.; ali obstaja povpraševanje po podatkih, interes in možnosti ponovne uporabe – dostop do tujih podatkov)

Ali imate izoblikovana merila za ocenjevanje podatkov/bi morala biti? Koliko so disciplinarno specifična, koliko splošna?

Problemi

Čemu vrednotenje koristi? (za namen spravila – selekcija najpomembnejših podatkov zaradi stroškov hrambe) ; iskanja, dokumentiranja, ponovne uporabe (rangiranje podatkov po pomenu za zagotovilo kakovosti pri ponovni uporabi; za ekvivalent znanstvene objave)

Ali vrednotenje obsega različne komponente, vključno s fazami in izpolnjevanje (opredeljenih) zahtev v posameznih fazah (nastanek, načrtovanje, uporaba standardov in meril; ustreznost dodane vrednosti, primernosti za hrambo, ustrezne opremljenosti z metapodatki...); ustreznost za ponovno uporabo (vrednost za uporabnike, za poučevanje, edinstvenost podatkov – praznina v znanju);

Odgovornost

Kdo opravlja vrednotenje, sam ali pooblaščen podatkovni center, repozitorij, ali specialist v okviru organizacije; centralni nacionalni digitalni arhiv; Mednarodni centri...; znanstvena skupnost z opredeljenim postopkom, revija ob publikaciji.

Izvajalec vrednotenja dobi povrnitev stroškov;

Interes za vrednotenje (ali je ustrezno nagrajena izvedba, ali ima vrednotenje posledice za ugled, citiranost, in zato koristno),

Ali so opredeljeni kriteriji, politike vrednotenja (na nivoju organizacije, discipline, nacionalno);

Ali bi vrednotenje moralo biti preverjeno s statistikami uporabe (citiranje).

Identifikacija nosilcev dobrih praks, zgledov reševanja problemov.

Ali so kakšne poznane prakse, zgledi; vključevanje v podatkovne revije; kdo bi ocenjeval podatke...

Kje bi lahko dobil navodila, napotke, usposabljanje za doseganje ciljev na tem področju (etični kodeksi in dobre prakse disciplin, organizacij, izdajateljev, podatkovnih centrov, repozitorijev);

Sodelovanje v fokusnih skupinah

Na katerih področjih iz Vodil OECD bi bil pripravljen sodelovati v razpravah (tehnologija, standardi; digitalna hramba; organizacija, odgovornost, politike; avtorske in druge pravne omejitve, zasebnost, patenti; kultura izmenjave, etika; interoperabilnost, učinkovitost; kakovost podatkov; ocenjevanje storitev in nadzor nad izvajanjem; obveznosti načrtov ravnanja s podatki in njihov nadzor ter vrednotenje izpolnjevanja v okviru projektov).

Spodnja tabela je namenjena identifikaciji nosilcev dobrih praks in zgledov reševanja problemov. Če veste za kak takšen primer, ga prosimo navedite (nanaša se na vse faze življenjskega kroga podatkov)

Zap. Št.	Faza	Kdo (poimenuj nosilce, njihove vloge, če to ni sam)	Kaj (kateri problem rešuje, katera sredstva uporablja, na katero področje se nanaša) *	Zunanja referenca